

[Undervisningsministeren.]

mærksom på, at det var måske ikke helt tilfældigt, det blev i Viborg, jeg talte om disse ting; jeg kommer ud til mange skolemøder; jeg vidste, at jeg i Viborg i hvert tilfælde ville have én interesseret tilhører — jeg havde nu nogle flere — nemlig det konservative folkepartis, jeg tror stadig næstformand og meget skoleinteresserede rektor, hr. Karl Olsen, så det var altså ikke helt tilfældigt, at det var i Viborg, jeg gerne ville sige noget om nogle af disse ting, som jeg mener nu er modne til løsning.

Jeg synes, det er naturligt, i betragtning af den interesse, der er, at vi også får en drøftelse her i folketinget. I den drøftelse, vi skal have i dag, vil det vel være rimeligt — hvad jeg også forstod hr. Gottschalck-Hansen accepterede — at drøfte spørgsmålets mere principielle sider og lade en række af de praktiske enkeltheder og de mange detaljer, som det ellers kunne være naturligt at komme ind på, vente til senere, og med senere mener jeg nøjere bestemt efteråret.

Forholdet er det, at for at give den bedst mulige baggrund for en drøftelse her i folketinget af spørgsmålet om udvidelse af undervisningspligten nedsatte jeg i december måned 1965 et embedsmandsudvalg med direktøren for folkeskolen og seminarierne, hr. Hans Jensen, som formand. Dette udvalg fik til opgave at overveje mulighederne for og følgerne af en udvidelse af undervisningspligten og afgive en indstilling om spørgsmålet. Dette udvalg er i øjeblikket ved at kulegrave de mange problemer, som knytter sig til en udvidelse af undervisningspligten, og forberede en betænkning herom, som kan ventes afgivet i sommerens løb. Dermed vil der være, skal vi sige saglig baggrund for folketinget for at tage principbeslutning om udvidelse af undervisningspligten. Jeg regner med, kort efter at folketinget samles til oktober, at kunne forelægge spørgsmålet her i tinget. Når landet ligger sådan, er jeg sikker på, at hr. Gottschalck-Hansen vil være enig med mig i, at det vil være rigtigt at lade en række enkeltheder og problemer i forbindelse med undervisningspligtens udvidelse vente til den tid; netop fordi der vil være tale om en sådan drøftelse om et halvt års tid, er det godt, at de principielle synspunkter bliver trukket op, sådan som debatten her i dag giver mulighed for det.

Det er meget afgørende for mig at fremhæve, at det tidspunkt nu er inde, hvor dette spørgsmål må afgøres. I mange år har det hørt til det faste inventar i skole-drøftelserne. Efter min bedste overbevisning er det tidspunkt nu inde, hvor afgørelsen om en udvidelse af undervisningspligten må træffes, og jeg håber som sagt, at det kan ske i efterårets løb.

Selv om det måske er overflødigt, vil også jeg gerne understrege — hr. Gottschalck-Hansen var inde på det — at vi ikke har skolepligt i Danmark. Vi har undervisningspligt, men undervisningen er ikke bundet til den offentlige skole eller til en bestemt skoleform. Sådan har det hidtil været, og jeg tror, det er vigtigt på dette punkt at fastholde den danske tradition. Det giver os muligheder netop i forbindelse med udvidelse af undervisningspligten, som ganske givet vil vise sig særdeles værdifulde.

Hvorfor skal vi da skride til en udvidelse af undervisningspligten?

Det er klart, at der kan anlægges en række rent samfundsmæssige betragtninger. Det er uden videre indlysende, at det ud fra et samfundsmæssigt synspunkt må være vigtigt, at så mange som muligt får en så god uddannelse som muligt; men det er lige så givet, at vi ikke skal motivere en udvidelse af undervisningspligten med et samfundsmæssigt behov. Vi skal også i dette skolespørgsmål lade det være afgørende for os, hvad der tjener børnene og de unge bedst. Det må være hensynet til de unges muligheder, der er det afgørende for os den dag, vi skal træffe afgørelsen. Når en udvidelse af den 7 års periode for undervisningspligten, som blev fastsat i sidste århundrede — jeg indrømmer, det var i 1899, så det var så nær ved, som det kunne være, men det var altså i sidste århundrede — trænger sig på, har det netop, set fra de unges synspunkt, mange årsager.

Der er næppe nogen, der vil være uenig i, at uddannelsen i det moderne samfund har en stadig stigende betydning, fordi uddannelse i dag har større betydning for den enkeltes muligheder og frie valg af fremtid, end den nogen sinde har haft. Enten de unge ønsker beskæftigelse f. eks. i industrien eller i landbrug eller i de stærkt voksende servicefag, overalt vil de møde øgede ud-